

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики**

**СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни**

ПОЛІТИЧНА ЛІНГВІСТИКА

підготовки	бакалавра
Спеціальності	035 Філологія
Освітньо-професійної програми	Прикладна лінгвістика, Переклад і комп'ютерна лінгвістика
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	II
Семестр	3

Луцьк 2021

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/3		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 36 год.
		Практичні (семінарські) 18 год. Консультації 8 год.
		Самостійна робота 58
		Форма контролю: залік
Мова навчання	<i>англійська</i>	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 4 год.
		Самостійна робота 90 год.
		Консультації 16 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>англійська</i>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Данильчук Анна Леонардівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	моб. (099) 791-48-07
	danylchuk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

- 1. Анотація курсу.** Навчальна дисципліна «Політична лінгвістика» призначена для студентів 2-го року денної і заочної форм навчання підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою **Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.** Дисципліна познайомить студентів із ключовими віхами історії політичної лінгвістики, лінгвістичними особливості політичної комунікації та впливу на масову свідомість, особливостями політичного дискурсу України, ЄС та англomовних країн світу, особливою роллю концептуальних метафор у політичному дискурсі та допоможе розвинути власний ораторський стиль та критичне мислення.
- 2. Пререквізити** Підґрунтям для викладання курсу «Політична лінгвістика» є належний рівень володіння англійською (не нижче В2) та українською мовами. До постреквізитів належать дисципліни навчального плану підготовки бакалавра, мовою викладання яких є англійська.
- 3. Мета і завдання навчальної дисципліни.** Метою викладання навчальної дисципліни «Політична лінгвістика» є формування у студентів необхідної бази знань про особливості політичної комунікації, виховання критичного мислення та уміння

багатовекторного аналізу політичного дискурсу. Основними завданнями вивчення дисципліни «Політична лінгвістика» є детальний та багатовекторний розгляд політичного дискурсу, виділення його когнітивних, прагматичних, композиційних, культурних, історичних та ідеологічних особливостей: проаналізувати ключові віхи в історії політичної лінгвістики: від античних часів до сьогодення; встановити лінгвістичні особливості політичної комунікації; поглибити теоретичні знання студентів про жанрові особливості політичного дискурсу; ознайомити студентів із сучасними методами аналізу політичного дискурсу; виділити ключові концепти та концептуальні метафори в англомовному політичному дискурсі; розвинути в студентів практичні навички критичного дискурс-аналізу на матеріалі англомовного політичного дискурсу.

Основні завдання курсу:

- ознайомити студентів із ключовими віхами історії політичної лінгвістики: від античних часів до сьогодення;
- визначити лінгвістичні особливості політичної комунікації та впливу на масову свідомість;
- навчити критично аналізувати сучасний політичний дискурс України, ЄС та англомовних країн світу;
- вміти декодувати прихований зміст політичних повідомлень та уникати інформаційних маніпуляцій;
- навчитися визначати роль концептуальних метафор у політичному дискурсі;
- розвинути власний ораторський стиль та критичне мислення.

4. Результати навчання (компетентності).

Опанувавши курс «Політичної лінгвістики», студенти володітимуть такими компетентностями:

1. Загальними компетентностями:
  - здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 4);
  - здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями (ЗК 5);

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел **(ЗК 6)**;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми **(ЗК 7)**;
- здатність працювати в команді та автономно **(ЗК 8)**;
- здатність спілкуватися іноземною мовою **(ЗК 9)**;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу **(ЗК 10)**;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях **(ЗК 11)**;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій **(ЗК 12)**;

3. Фаховими компетентностями:

- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію **(ФК 4)**;
- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя **(ФК 6)**;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами **(ФК 9)**;
- здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення **(ФК 11)**;
- здатність до організації ділової комунікації **(ФК 12)**.

Очікувані **програмні результати навчання**. Студенти, які прослухали курс «Політична лінгвістика», здатні:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати **(ПРН 2)**;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти **(ПРН 3)**;
- розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства **(ПРН 4)**;
- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо **(ПРН 5)**;

- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності (ПРН 6);

- характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію (ПРН 9);

- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (ПРН 12);

- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя (ПРН 14);

- здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (ПРН 15);

- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПРН 16);

- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання (ПРН 17).

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. POLITICAL LINGUISTICS: HISTORY. OBJECTIVES. PERSPECTIVES.						
Тема 1. History of Political Linguistics: from Antique Times to the Present Days.	17	6	2	8	1	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 2. The General Principles and Approaches to The Political Communication Study.	17	6	2	8	1	ДС+РМГ (5 балів)

Тема 3. Totalitarian Discourse. Language and Propaganda. Modern Trends in Political Linguistics.	24	6	4	12	2	ДС+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 1	58	18	8	28	4	15
Змістовий модуль 2. POLITICAL DISCOURSE ANALYSIS						
Тема 4. Critical Analysis of Political Discourse.	17	4	2	10	1	ДС+РМГ (10 балів)
Тема 5. Conceptual Metaphors in Political Discourse.	17	4	2	10	1	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 6. Political Idiolect.	12	4	2	5	1	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 7. Language Policy.	16	6	4	5	1	ДС+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 2	62	18	10	30	4	25
Види підсумкових робіт						Бал
Модульний тест 1						Т / 30
Модульний тест 2						Т / 30
Усього	120	36	18	58	8	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. POLITICAL LINGUISTICS: HISTORY. OBJECTIVES. PERSPECTIVES.						
Тема 1. History of Political Linguistics: from Antique Times to the Present Days.	23	1	-	2	20	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 2. The General Principles and Approaches to The Political	16	1	1	2	12	ДС+РМГ (5 балів)

Communication Study.						
Тема 3. Totalitarian Discourse. Language and Propaganda. Modern Trends in Political Linguistics.	19	2	1	4	12	ДС+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 1	58	4	2	8	44	15
Змістовий модуль 2. POLITICAL DISCOURSE ANALYSIS						
Тема 4. Critical Analysis of Political Discourse.	16	1	1	2	12	ДС+РМГ (10 балів)
Тема 5. Conceptual Metaphors in Political Discourse.	15	1	-	2	12	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 6. Political Idiolect.	15	2	1	2	10	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 7. Language Policy.	16	2	-	2	12	ДС+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 2	62	6	2	8	46	25
Види підсумкових робіт						Бал
Модульний тест 1						Т / 30
Модульний тест 2						Т / 30
Усього	120	10	4	16	90	100

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Political discourse vs. religious discourse.
2. Totalitarian discourse. Language of propaganda.
3. Cognitive mapping in political discourse.
4. Idiolect in political communication.
5. Gender studies in political linguistics.
6. Ukrainian language policy: history and perspectives.
7. E-democracy.
8. George Orwell and his “1984”.
9. “Language of the Third Reich” by Victor Klemperer.
10. EU language policy.

VI. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів. При вивченні навчальної дисципліни «Політична лінгвістика» студент опановує теми, зазначені у силабусі.

Для оцінювання знань студента використовують два види контролю: поточний та підсумковий. Поточний контроль включає тестування, опитування, роботу в малих групах, ведення дискусії. Такі форми контролю дозволяють перевірити рівень підготовки студентів до кожного заняття, вміння оперувати вивченим матеріалом, вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на запитання. Завдання для самостійного опрацювання перевіряють вміння працювати самостійно, виокремлювати головні та другорядні ідеї, ставити запитання іншим учасникам освітнього процесу. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістові модулі, становить 40.

Студенти, що є учасниками проблемної групи з політичної лінгвістики, переможці та активні учасники наукових конкурсів чи гуртків, мають право отримати додатково 5 балів до поточного оцінювання за семестр.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.](#)

Для студентів денної форми навчання, підготовка яких здійснюється з елементами дуальної освіти, один день на тиждень передбачено можливість зарахування результатів їхнього самостійного опрацювання навчальних матеріалів до поточного контролю.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

У разі відсутності на занятті з поважної причини студент має право написати тест в позаурочний час, а також підготувати презентацію по темі, що вивчалася на занятті.

Політика щодо академічної доброчесності. Під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися навчальної етики та академічної доброчесності. Учасники процесу навчання мають дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, а також толерантно ставитися до інших. З метою забезпечення довіри до результатів навчання суворо забороняється списувати під час контрольних робіт, тестів, заліку чи екзамену. Всі виконані студентом письмові роботи за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату.

Дотримання академічної доброчесності, згідно [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки передбачає:](#)

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Студенти, які здають роботи із порушенням термінів без поважних причин, отримують нижчу оцінку. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини, то він має право написати тест в позаурочний час, а також підготувати презентацію по темі, що вивчалася.

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль включає написання двох модульних контрольних робіт (загальна максимальна кількість балів – 60).

Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у «0» балів. Повторне написання модульної контрольної роботи можливе лише за наявності офіційного документа, у якому зазначено поважну причину відсутності студента на модульній контрольній роботі.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля.

Підсумкову оцінку з дисципліни вносять у залікову відомість і індивідуальний навчальний план (залікову книжку).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент допускається до перездачі заліку. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати при перескладанні заліку викладачу чи комісії, становить 60 балів. При перескладанні заліку оцінки за модульні контрольні роботи анулюються.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
90 – 100	Відмінно Дуже добре Добре Задовільно Достатньо	Зараховано
82 – 89		
75 – 81		
67 – 74		
60 – 66		
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основний перелік:

1. Anderson R.D. Metaphors of Dictatorship and Democracy: Change in the Russian Political Lexicon and the Transformation of Russian Politics. URL:<http://www.sscnet.ucla.edu/polisci/faculty/anderson/Metaphor13.htm>
2. Benoit W.L. Seeing spots: A functional analysis of presidential television advertisements from 1952-1996. New York, 1999. 500 p.
3. Chilton P. Analysing Political Discourse. London; New York, 2003. 350 p.
4. Chomsky N. Language and Politics. New York, 1988. 382 p.
5. Cold War Rhetoric: Strategy, Metaphor, and Ideology. New York, 1990. 421 p.
6. Edelman M. Political Language. New York, 1977. 277 p.
7. Geis M. L. The language of politics. New York, 1987. 319 p.
8. Fairclough N. Analysing Discourse. London; New York, 2003. 400 p.
9. Hahn D.F. Political Communication: Rhetoric, Government, and Citizens. State College, 1988. – 188 p.
10. Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor. Metaphor and Thought / ed. A. Ortony. Cambridge, 1993. 250 p.
11. Lakoff G. Don't Think Of An Elephant! Know Your Values and Frame the Debate: The Essential Guide for Progressives. White River Junction, 2004. 244 p.
12. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live by. Chicago, 1980. 520 p.
13. Landtsheer Ch., de. Function and the Language of Politics. A Linguistics Uses and Gratification Approach . Communication and Cognition. 1991. Vol. 24. № 3/4. P. 34-67.
14. Musolff A. Metaphor and Political Discourse. Analogical Reasoning in Debates about Europe. Basingstoke, 2004. 240 p.
15. Reisigl M., Wodak R. Discourse and Discrimination. London; New York, 2001. 350 p.
16. Shapiro M. Language and political understanding. West Hanover, 1981. 215 p.
17. Zinken J. Ideological Imagination: Intertextual and Correlational Metaphors in Political Discourse . Discourse and Society. 2003. Vol. 14. № 4. 390 p.

Додатковий перелік

18. Баранов А.Н. Политический дискурс: прощание с ритуалом. Человек, 1997, № 6. С. 15-30.
19. Блакар, Р. Язык как инструмент социальной власти. Язык и моделирование социального взаимодействия. М., 1987. 180 с.
20. Будаев, Э.В. Метафора в политическом интердискурсе. Урал. гос. пед. ун-т. Екатеринбург, 2006а. 350 с.
21. Будаев, Э.В. Риторическое направление в исследовании политической метафоры. Respectus Philologicus. 2006б. № 9(14). 145 с.
22. Вежбицка А. Антитоталитарный язык в Польше. Вопросы языкознания. 1994. № 4. С. 15-34.
23. Водак, Р. Язык. Дискурс. Политика. Волг. гос. пед. ун-т. Волгоград, 1997. 290 с.
24. Вольфсон, И.В. Язык политики. Политика языка. Саратов. гос. ун-т. Саратов, 2003. 350 с.
25. Гаврилова, М.В. Критический дискурс-анализ в современной зарубежной лингвистике. СПб., 2003. – 90 с.
26. Дейк, Т.А. Язык. Познание. Коммуникация. М., 1989. 350 с.
27. Клемперер, В. ЛТІ. Язык Третьего рейха: Записная книжка филолога. М., 1998. 289 с.
28. Лакофф, Дж. Метафоры, которыми мы живем. М., 2004. 420 с.
29. Лассан, Э.Р. Дискурс власти и инакомыслия в СССР: когнитивно-риторический анализ. Вильнюс, 1995. 70 с.
30. Почепцов, Г.Г. Информационные войны. М., 2000. 250 с.
31. І.П. Біскуп, А.Л. Данильчук, Л.Л. Макарук. Філософія, суспільство, мова: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 224 с.
32. Чудинов, А.П. Политическая лингвистика. М., 2006. 280 с.
33. Шейгал, Е.И. Семиотика политического дискурса. М., 2004. 300 с.